

2014. szeptember 18., csütörtök

P8_TA(2014)0023

Burundi, különösen Pierre Claver Mbonimpa ügye**Az Európai Parlament 2014. szeptember 18-i állásfoglalása Burundiról, különös tekintettel Pierre Claver Mbonimpa esetére (2014/2833(RSP))**

(2016/C 234/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Burundiról szóló korábbi állásfoglalásaira,
  - tekintettel a Cotonoui Megállapodásra,
  - tekintettel az Európai Unió burundi küldöttségének 2014. szeptember 10-i nyilatkozatára,
  - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a burundi helyzetről szóló, 2014. április 10-i nyilatkozatára,
  - tekintettel a békét és a megbékélést célzó arushai megállapodásra,
  - tekintettel a Tanács Nagy-tavak régióról szóló, 2014. július 22-i következtetéseire, és különösen azok 7. pontjára,
  - tekintettel az ENSZ burundi irodájának (BNUB) jelentéseire,
  - tekintettel az Ivan Simonovics, az ENSZ emberi jogi főtitkár-helyettese által 2014. július 9-én, szerdán a Béketeremtési Alap Burundi Alakulata előtt tett nyilatkozatra,
  - tekintettel a FAO és az UNICEF burundi küldetéseiről szóló jegyzőkönyvekre és 2010 és 2014 közötti, elsőbbséget élvező fellépéseikre, különös tekintettel az éhség és az alultápláltság elleni küzdelemre;
  - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
  - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
  - tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Chartájára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel Pierre Claver Mbonimpa vezető emberijog-védőt, az emberi jogok és a fogva tartottak védelmével foglalkozó szervezet (APRODH) elnökét 2014. május 15-én ismételt letartóztatták, és azzal vádolták meg, hogy „veszélyezteti az állam külső biztonságát” és „zavargáskeltéssel veszélyezteti az állam belső biztonságát”, és előzetes letartóztatásban tartják, amióta bevitték kihallgatásra,
- B. mivel Mbonimpa úr a demokrácia és az emberi jogok védelme terén az elmúlt két évtizedben Burundiban végzett munkájának elismeréseként számos nemzetközi díjban részesült, és munkáját széles körben elismerik a bel- és külföldön egyaránt,
- C. mivel az ellene felhozott vádak a Radio Publique Africaine (RPA) rádióállomáson 2014. május 6-án tett azon észrevételein alapulnak, melyek szerint a hatalmon lévő CNDD-FDD párt ifjúsági tagozatát – amely „Imbonerakure” néven is ismert – felfegyverzték és a Kongói Demokratikus Köztársaságba (KDK) küldik kiképzésre, miközben e félelmeknek a BNUB is hangot adott, hangsúlyozva, hogy e fiatalok felfegyverzése „súlyos veszélyt jelent Burundi békéjére;”

2014. szeptember 18., csütörtök

- D. mivel Pierre Mbonimpa letartóztatása jól tükrözi az emberijog-védőkre leselkedő növekvő veszélyeket, az aktivisták és újságírók zaklatását, valamint az ellenzéki párt tagjainak önkényes letartóztatását, amiért emberi jogi csoportok és az ENSZ emberi jogi főtitkár-helyettese szerint főként az „Imbonerakure” felel,
- E. mivel 2014. március 8-án egy, az ellenzéki párt által szervezett békés eseményt követően 70 személyt tartóztattak le, és közülük 48-at ítélték börtönbüntetésre, többek között életfogytiglan,
- F. mivel az elmúlt hetekben a burundi kormány megtiltotta a Mbonimpát támogató békés tüntetéseket és felvonulásokat, és figyelmeztette a rádióállomásokat, hogy ne közöljenek a Mbonimpa állításait igazoló információkat,
- G. mivel a véleménynyilvánítás szabadságának teljes mértékű tiszteletben tartása – vonatkoztatva ezt az újságírókra és az emberijog-védőkre is – előfeltétele a 2015-ös választások szabad és tisztességes lebonyolításának, és a választások eredményei általános elfogadásának,
- H. mivel az EU nemrégiben 432 millió euró támogatást nyújtott Burundinak a 2014–2020-as Európai Fejlesztési Alapból, hogy hozzájáruljon többek között a kormányzás javításához és a civil társadalom fejlesztéséhez,
- I. mivel a burundi lakosság legalább fele és az 5 éven aluli gyermekek közel kétharmada, vagyis 58 %-a tartósan alultáplált, és mivel az éhezés szintje Burundiban a legmagasabb a 120 ország közül, amelyek alapján 2012-ben a globális éhezési indexet elkészítették,
- J. mivel Burundi a világ öt legszegényebb országának egyike, és egy főre jutó GDP-je a világon az egyik legalacsonyabb; mivel számos burundi egyre elégedetlenebb az élelmiszer, víz és az üzemanyag növekvő ára, a jelentős korrupció és a politikai vezetők elszámoltathatóságának hiánya miatt,
- K. mivel Burundiban jelenleg a legsúlyosabb politikai válság zajlik azóta, hogy az ország 2005-ben kilábalta a 12 évig tartó polgárháborúból, és mivel ez nem csupán Burundi, hanem a szomszéd államok belső stabilitását is újfent fenyegeti az afrikai kontinens már egyébként is ingatag helyzetű régiójában,
1. határozottan elítéli Pierre Claver Mbonimpa emberijog-védő fogva tartását, és követeli azonnali, feltételek nélküli szabadon bocsátását; aggodalmát fejezi ki egészségének romlása miatt, és kéri, hogy biztosítsanak számára sürgős orvosi ellátást;
  2. különösen aggodalmának ad hangot az MSD ellenzéki párt 2014. március 8-i eseményeket követően letartóztatott tagjainak helyzete miatt; felhívja a burundi hatóságokat, hogy semmisítsék meg az ítéleteket, és a nemzetközi normákkal összhangban – beleértve a védelemhez való jogot és az arányosság elvét – tárgyalják újra azon személyek eseteit, akik ellen hihető vádakot tudnak felmutatni;
  3. sürgeti a burundi kormányt, hogy tegyen lépéseket a CNDD-FDD ifjúsági tagozat ellenőrzésére, megakadályozva, hogy az megfélemlítse és megtámadja az állítólagos ellenfeleket, valamint hogy biztosítsa az erőszakos cselekmények elkövetőinek bíróság elé állítását; kéri, hogy végezzenek független nemzetközi vizsgálatot annak tisztázására, hogy a CNDD-FDD valóban felfegyverzi és kiképz-e az ifjúsági tagozatát; sürgeti az ellenzéki pártok vezetőit, hogy kerüljék el az ellenfelek elleni erőszakot;
  4. felhívja a Nagy-tavak régió országait, hogy foglalkozzanak az Imbonerakure törvényellenes tevékenységeivel, és a burundi kormánnyal közösen próbáljanak megoldást találni az efféle problémákra; felhívja ezeket az országokat, hogy továbbra is mutassanak komoly elkötelezettséget a béke és a stabilitás meglévő regionális mechanizmusok segítségével történő előmozdítása iránt, és fokozzák a regionális gazdasági fejlődésre irányuló erőfeszítéseiket, különleges figyelmet fordítva a megbékélésre, az emberi jogok tiszteletben tartására, a büntetlenség elleni küzdelemre, valamint a törvény előtti elszámoltathatóság javítására;

2014. szeptember 18., csütörtök

5. emlékeztet rá, hogy Burundit kötelezi a Cotonoui Megállapodás emberi jogi záradéka, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint az emberi jogok és a népek jogainak afrikai chartája, következképpen köteles tiszteletben tartani az egyetemes emberi jogokat, így többek között a véleménynyilvánítás szabadságát; felhívja a burundi kormányt, hogy a 2015-ös választásokat megelőzően tegye lehetővé a tényleges és nyílt politikai vitát, a megfélemlítés félelme nélkül, azáltal, hogy nem avatkozik bele az ellenzéki pártok belső irányításába, egyik párt kampányát sem korlátozza – különösen a vidéki területeken –, és nem használja fel az igazságszolgáltatást a politikai versenytársak kizárására;
6. mélyszéges aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a 2010-es választásokat követően, 2010 és 2012 között végrehajtott számos politikai gyilkosság esetében elmaradt az igazságszolgáltatás; felhívja a burundi hatóságokat, hogy biztosítsák e gyilkosságok elkövetőinek tisztességes eljárások keretében történő bíróság elé állítását, és tegyenek meg minden tőlük telhetőt a politikai erőszak megelőzésére a 2015-ös választások előtt;
7. ezzel összefüggésben emlékeztet a Választási Magatartási Kódex és az ENSZ által kialakított és a politikai vezetők által 2013-ban aláírt választási ütemterv tiszteletben tartásának jelentőségére, és teljes mértékben támogatja a BNUB 2015-ös választásokat megelőző politikai erőszak további fokozódásának megelőzésére, valamint a hosszú távú biztonság és béke helyreállítására irányuló tevékenységeit;
8. mélyszéges aggodalmának ad hangot a burundi lakosság egészének gazdasági és szociális helyzete miatt, különös tekintettel a menekültekre és a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyekre, akiknek a száma tovább nő, tekintettel az ország belső biztonsági problémáira és a szomszédos országokban tapasztalható feszültségekre;
9. ösztönzi valamennyi oldalt, hogy tartsák tiszteletben a 12 évig tartó polgárháború 2005-ös lezárásában lényeges szerepet játszó, a békét és a megbékélést célzó 2000. évi arushai megállapodás szerinti kötelezettségeiket; óva int attól, hogy a burundi alkotmányt úgy módosítsák, hogy megszünjenek a hatalommegosztásra vonatkozó, az arushai megállapodásban rögzített alapvető rendelkezések;
10. felhívja az EU főképviseelőjét és a tagállamokat, hogy az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós stratégiai kerettel összhangban egyértelmű és elvi alapokon álló uniós politikát folytassanak Burundival szemben, foglalkozva az emberi jogok folyamatban lévő, súlyos megsértésével; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra konzultációk elindítását Burundival a Cotonoui Megállapodás 96. cikke értelmében az ország megállapodásban való részvételének lehetséges felfüggesztése céljából, és a konzultációk lefolytatása során tegye meg a szükséges intézkedéseket;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamoknak, Burundi kormányának, a Nagy-tavak régió országai kormányainak, az Afrikai Uniónak, az ENSZ főtitkárának, az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek és a Pánafrikai Parlamentnek.